

Sygn. akt I C 190/18

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2018 r.

Sąd Rejonowy w Kutnie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Paweł Wrześciński

Protokolant: st. sekr. sąd. Irena Anyszewska

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2018 r. w Kutnie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółka Akcyjna w W.

przeciwko J. G.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 190/18

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym dnia 18 kwietnia 2017 r. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego J. G. kwoty 4.642,37 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 600 zł. W uzasadnieniu powód podał, że zadłużenie strony pozwanej stanowiące wartość przedmiotu sporu zostało przez powoda przejęte w drodze umowy przelewu wierzytelności od pierwotnego wierzyciela (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w W., z którym pozwany zawarł w dniu 8 marca 2016 r. za pośrednictwem platformy internetowej umowę pożyczki na odległość. Pozwany nie wywiązał się jednak z przyjętych na siebie warunków umowy pożyczki. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w W. na mocy umowy przelewu wierzytelności z dnia 7 grudnia 2016 r. scedował całość praw i obowiązków wynikających z zawartej umowy pożyczki nr (...) na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w W.. Całkowita kwota do spłaty po stronie pozwanej według powoda wynosi 4.642,37 zł. Na powyższą kwotę składają się: kwota 4.622,33 zł tytułem należności głównej i kwota 20,04 zł tytułem naliczonych odsetek ustawowych za opóźnienie w spłacie kapitału.

/wydruk akt e-sądu: pozew – k. 2-3v/

Postanowieniem z dnia 29 czerwca 2017 r. wydanym w sprawie Nc-e (...) Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny stwierdził brak podstaw do wydania w przedmiotowej sprawie nakazu zapłaty i przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Kutnie.

/wydruk akt e-sądu: postanowienie o przekazaniu sprawy – k. 4/

Po przekazaniu sprawy strona powodowa stosownie do zobowiązania złożyła pełnomocnictwo wraz z odpisem oraz dokumenty wykazujące umocowanie pełnomocnika do działania w imieniu powoda. Powód podtrzymał żądania i twierdzenia wskazane w elektronicznym postępowaniu upominawczym, powód złożył dokumenty wskazane w pozwie: umowę ramową pożyczki z dnia 8 marca 2016 r., umowę ramową przelewu wierzytelności z dnia 7 grudnia 2016 r., porozumieniem nr 1 do umowy ramowej przelewu wierzytelności z dnia 7 grudnia 2016 r. z załącznikiem nr 1B do porozumienia nr 1 stanowiący wykaz wierzytelności, zawiadomienie o przelewie wierzytelności oraz informację dotyczącą wysokości zadłużenia pozwanego.

/pismo procesowe powoda wraz z załącznikami – k. 8-38/

Sąd stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, skierował sprawę do postępowania zwykłego w postępowaniu uproszczonym.

/postanowienie z dnia 9 lutego 2018 r. – k. 41/

Odpis pozwu został doręczony pozwanemu. Pozwany nie zajął stanowiska w sprawie, nie złożył odpowiedzi na pozew, nie wniósł o rozpoznanie sprawy pod swoją nieobecność, nie stawiał się również na rozprawie.

/zwrotne potwierdzenie odbioru – k. 52, 56, protokół rozprawy – k. 53, 57/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. z siedzibą w W. prowadziła działalność gospodarczą polegającą na udzielaniu pożyczkobiorcom pożyczek po spełnieniu przez pożyczkobiorcę warunków określonych w ramowej umowie pożyczki, umowy zawierane były za pomocą środków porozumiewania się na odległość. Przedmiotem umowy było udzielenie przez pożyczkodawcę pożyczkobiorcy pożyczki, którą pożyczkobiorca zobowiązany był zwrócić pożyczkodawcy na warunkach określonych w umowie pożyczki z uwzględnieniem rat i terminów płatności wynikających z harmonogramu. Pożyczkę uważało się za udzieloną w momencie zaksięgowania przelewu na rachunku pożyczkobiorcy. W celu złożenia wniosku i otrzymania pożyczki pożyczkobiorca dokonywał rejestracji na stronie internetowej, na której utworzone zostało konto użytkownika. Podczas rejestracji pożyczkobiorca podawał wszystkie informacje wymagane na stronie internetowej, w tym adres poczty e-mail pożyczkobiorcy i hasło, za pomocą którego pożyczkobiorca potwierdzał swoją tożsamość i mógł zalogować się na swoim koncie użytkownika. Wraz z dokonaniem rejestracji na stronie internetowej pożyczkobiorca potwierdzał zgodę podmiotu danych. Rejestracja następowała poprzez wypełnienie formularza rejestracji znajdującego się na stronie internetowej. Po poprawnym wypełnieniu formularza rejestracji pożyczkobiorcy miały zostać przekazane za pośrednictwem strony internetowej dane niezbędne do dokonania przelewu prowizji za rozpatrzenie wniosku o rejestrację: dane odbiorcy, numer rachunku odbiorcy, kwota przelewu zgodnie z tabelą opłat oraz tytuł przelewu. Prowizja za rozpatrzenie wniosku o rejestrację nie była zwracana pożyczkobiorcy. W celu potwierdzenia rejestracji pożyczkobiorca zobowiązany był dokonać przelewu prowizji za rozpatrzenie wniosku o rejestrację na rachunek bankowy pośrednika wpisując w tytule przelewu tekst zawierający unikalny kod, który pożyczkobiorca otrzymał na pocztę elektroniczną po poprawnym wypełnieniu formularza rejestracji. Prowizja za rozpatrzenie wniosku oznacza opłatę w kwocie 1 zł lub 0,01 zł należną pożyczkodawcy od pożyczkobiorcy z tytułu rejestracji pożyczkobiorcy na stronie internetowej, weryfikacji tożsamości pożyczkobiorcy, rozpatrzenia wniosku, a także służącą potwierdzenie przez pożyczkobiorcę warunków ramowej umowy pożyczki. W momencie dokonania rejestracji na stronie internetowej pożyczkobiorca jednocześnie składał wniosek o pierwszą pożyczkę, wskazując propozycję indywidualnych warunków umowy tj. kwoty pożyczki, liczbę rat oraz termin spłaty pożyczki. Całkowity koszt udzielenia pożyczki był równy kwocie wskazanej w Tabeli Opłat, z uwzględnieniem proporcjonalnego podziału tej kwoty stosownie do liczby rat pożyczki. Na całkowity koszt pożyczki składała się prowizja operacyjna oraz koszt ubezpieczenia. Pożyczkodawca udzielał pożyczkobiorcy kolejnych pożyczek każdorazowo na podstawie odrębnych umów pożyczki zawieranych przez strony na odległość w rozumieniu ustawy o umowach konsumenckich. Niezwłocznie po przekazaniu kwoty kolejnej pożyczki pośrednik miał wysłać na

adres poczty elektronicznej pożyczkobiorcy arkusz informacyjny stanowiący jednocześnie potwierdzenie udzielenia pożyczki. Usługi pośrednictwa dla pożyczkodawcy miała świadczyć (...) Sp. z o. o. z siedzibą w W..

/dowód: ramowa umowa pożyczki – k. 11-15/

(...) Spółka z o.o. z siedzibą w W. określiła warunki pożyczki na kwotę na 2.000,00 zł, całkowita kwota do zapłaty 4.800,00 zł, liczba rat pożyczki 24, wysokość raty w kwocie 200,00 zł oraz data płatności pierwszej raty 8 kwietnia 2016 r., zaś ostatniej raty 8 marca 2018 r.

/dowód: wydruk formularza informacyjnego – k. 16-17, wydruk harmonogramu – k. 18/

W dniu 7 grudnia 2016 r. pomiędzy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w W. a (...) Spółka Akcyjna w W. została zawarta umowa ramowa przelewu wierzytelności, w ramach której (...) Spółka Akcyjna w W. miał nabyć wymagalne wierzytelności pieniężne przysługujące dotychczasowemu wierzycielowi (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w W.. Strony umowy zawarły również porozumienie w wyniku ramowej umowy przelewu wierzytelności, w wyniku którego cesjonariusz miał nabyć wierzytelności zgodnie z wykazem stanowiącym załącznik nr 1 B do umowy. W wygenerowanym wyciągu z załącznika do umowy ramowej przelewu wierzytelności z dnia 7 grudnia 2016 r. jako dłużnika wskazano J. G., wskazując, że jego wierzytelność w wysokości 4.622,33 zł wynika z dokumentu w postaci umowy pożyczki nr (...) z dnia 8 marca 2016 r.

/dowód: umowa ramowa przelewu wierzytelności wraz z załącznikami – k. 19-23, porozumienie nr 1 do umowy cesji wraz z załącznikami – k. 24-30/

W dniu 12 grudnia 2016 r. wygenerowano pismo zawiadamiające o dokonaniu cesji oraz zmianie dotychczasowego wierzyciela oraz nabyciu przez (...) Spółka Akcyjna w W. przedmiotowej wierzytelności wobec dłużnika oraz pismo informujące, że na dzień 12 grudnia 2016 r. zadłużenie wyniosło 4.626,20 zł, z czego kwota 1.833,34 zł stanowi należność główna, kwota 2.769,66 zł stanowi naliczone koszty pożyczki, kwota 19,33 zł stanowi odsetki karne naliczone przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w W., zaś kwota 3,87 zł odsetki naliczone przez nowego wierzyciela.

/dowód: zawiadomienie o dokonaniu cesji z wezwaniem do zapłaty – k. 31-32/

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o przywołane dowody.

Wprawdzie powód do pozwu dołączył treść ramowej umowy pożyczki, która pozwala poczynić ustalenia odnośnie zasad udzielania pożyczek pożyczkobiorcom w ramach prowadzonej przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. z siedzibą w W. działalności gospodarczej, jednakże analiza zapisów tej umowy oraz pozostałych dokumentów nie dają podstaw do przyjęcia, że strony faktycznie łączyła umowa pożyczki na warunkach wskazanych w pozwie.

Należy zauważyć, że zgodnie z warunkami ramowej umowy pożyczki dopiero po zawarciu tej umowy następowało uruchomienie środków we wnioskowanej wysokości oraz ich wypłacenie na rachunek bankowy wskazany przez pożyczkobiorcę. Wniosek o udzielenie pożyczki zarejestrowany pożyczkobiorca mógł złożyć wyłącznie za pośrednictwem formularza internetowego zamieszczonego na stronie internetowej. Pożyczkobiorca nie mógł w tym samym czasie korzystać z więcej niż jednej pożyczki.

Brak jest jakichkolwiek danych na temat rejestracji pozwanego. Strona powodowa nie przedłożyła też ani pisemnego, ani jakiegokolwiek innego potwierdzenia warunków umowy pożyczki przez pozwanego. Złożony formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego oraz harmonogram będące wydrukami komputerowymi, wskazujące kwotę pożyczki, liczbę rat, zakreślające termin do spłaty pożyczki, nie potwierdzają zawarcia samej umowy, zostały wystawione przez podmiot niewskazany w treści umowy ramowej.

Brak jest oświadczenia pożyczkobiorcy, z którego wynikałoby, że akceptuje wskazane warunki pożyczki, takiej akceptacji nie sposób wywieść z ogólnych postanowień ramowej umowy pożyczki, czy przedłożonych wydruków komputerowych. Udzielenie pożyczki miał poprzedzać wniosek pożyczkobiorcy złożony za pośrednictwem formularza internetowego, jak również zapłata prowizji za rozpatrzenie wniosku, strona powodowa takiego wniosku nie przedłożyła, nie przedłożyła również potwierdzenia zapłaty prowizji. Ponadto żaden ze złożonych dowodów nie potwierdza, że pozwany dokonał jakiegokolwiek przelewu na rzecz pożyczkodawcy lub wypełnienia formularza rejestracji znajdującego się na stronie internetowej, co skutkowałoby przyjęciem akceptacji przez pozwanego warunków wynikających z treści złożonej ramowej umowy pożyczki. Pomimo braku dowodu przelewu prowizji powód mógł wykazać zawarcie umowy poprzez przedstawienie podpisanej umowy pożyczki, jednakże powód tego nie uczynił, załączając jedynie formularz umowy.

Powód nie załączył również potwierdzenia doręczenia pozwanemu umowy, czy też warunków pożyczki, brak także jakiegokolwiek dowodu przekazania do dyspozycji pozwanego kwoty pożyczki. Brak jest uzasadnionych podstaw do uznania, że wskazane przez powoda przekazanie środków nastąpiło na rachunek bankowy strony pozwanej. W konsekwencji nie sposób przyjąć, że powód wykazał fakt zawarcia z pozwanym wskazanej umowy pożyczki, z której wywodzi roszczenie sformułowane w pozwie.

Stanowiąca podstawę żądania umowa kwalifikuje się jako umowa o kredyt konsumencki, umowa ta miała być zawierana przy wykorzystaniu środków porozumiewania na odległość. W takim przypadku obowiązek doręczenia umowy o kredyt konsumencki zostaje spełniony poprzez doręczenie umowy za pośrednictwem internetu np. poprzez przechowywanie oświadczeń wymienianych pomiędzy pożyczkodawcą i konsumentem w systemie i udostępnienie wersji elektronicznej konsumentowi m.in. poprzez możliwość wydruku. Jak każda umowa, tak i umowa zawarta na odległość dla swego istnienia wymaga wymiany zgodnych oświadczeń woli obu stron, co w przypadku umowy pożyczki wymaga oświadczenia biorącego pożyczkę, że zobowiązuje się on zwrócić tę samą ilość pieniędzy lub rzeczy (art. 720 k.c.). Takiego oświadczenia woli strony pozwanej nie da się wywieść z przedłożonych do akt sprawy dokumentów. Nie sposób przyjąć, że we wskazanym przez powoda dniu faktycznie doszło do zawarcia przez strony umowy pożyczki na warunkach wskazanych przez powoda.

Wskazać ponadto należy, że powód przedłożył dokumenty wykazujące przelew wierzytelności, jednakże z dokumentów tych nie wynika, że przedmiotem przelewu wierzytelności była konkretna wierzytelność względem strony pozwanej.

Należy zauważyć, że zagadnienie legitymacji czynnej powoda przynależy do prawa materialnego i tym samym podlega badaniu przez sąd niezależnie od treści zarzutów przywołanych w odpowiedzi na pozew, albowiem legitymacja czynna, jak i bierna jest opartym na prawie materialnym uprawnieniem do występowania w charakterze strony w konkretnej sprawie sądowej. Wymóg jej posiadania stanowi przesłankę merytorycznego rozpoznania sprawy, badaną przez sąd w chwili orzekania, gdyż jej brak po stronie choćby jednej ze stron postępowania skutkuje oddaleniem powództwa, a o powyższym niewątpliwie winien wiedzieć powód reprezentowany w przedmiotowej sprawie przez fachowego pełnomocnika. Nie budzi zatem wątpliwości, że na powodzie spoczywał obowiązek wykazania faktu nabycia wierzytelności od podmiotu, z którym pozwana miała zawrzeć umowę.

Wskazać należy, że na powodzie, jako podmiocie inicjującym postępowanie cywilne, ciążył obowiązek przedstawienia podstawy faktycznej dochodzonych roszczeń (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz dowodów na jej poparcie (art. 232 k.p.c.).

W obecnie obowiązującym stanie prawnym to strony obowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Nie jest rolą sądu prowadzenie dochodzenia w celu uzupełnienia bądź wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76).

Zgodnie z art. 232 zd. 1 k.p.c. to na stronach spoczywa ciężar prowadzenia postępowania dowodowego dla stwierdzenia faktów, z których strony te wywodzą skutki prawne. Powód był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego. Nie ulega wątpliwości, że to na powódzie spoczywał ciężar wykazania występowania wszystkich przesłanek wykazujących istnienie roszczenia pieniężnego i faktyczny zakres tego roszczenia. Nie ulega wątpliwości, iż pełnomocnik powoda w tym zakresie miał możliwość przytoczenia określonych twierdzeń oraz zgłoszenia stosownych wniosków dowodowych już w pozwie. Oczywistym jest, iż jeżeli strona nie zgłosiła twierdzeń i dowodów w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym, a w sprawie nie występują okoliczności usprawiedliwiające późniejsze ich powołanie, to sąd obowiązany jest pominąć te twierdzenia i wnioski dowodowe.

Zgodnie z art. 6 § 2 k.p.c. strony i uczestnicy postępowania obowiązani są przytaczać wszystkie okoliczności faktyczne i dowody bez zwłoki, aby postępowanie mogło być przeprowadzone sprawnie i szybko. Strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione (art. 217 § 1-3 k.p.c.).

Nie ulega wątpliwości, że powód jest podmiotem, który zawodowo trudni się ściąganiem wierzytelności, wskazuje na to chociażby treść przedłożonej przez powoda umowy sprzedaży wierzytelności. Powód korzysta z pomocy fachowych pełnomocników i nie jest ograniczony czasowo w odpowiednim i właściwym przygotowaniu, przy uwzględnieniu regulacji art. 207 § 6 k.p.c., treści pozwu, powód winien więc już w pozwie zgłosić wszelkie twierdzenia i dowody, aby nie spowodować zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Treść powyższego przepisu, mająca na względzie wymuszenie na stronach realizację zasady koncentracji materiału dowodowego, nie wskazuje na możliwość pominięcia dowodów i twierdzeń przez sąd, ale zobowiązuje sąd do ich pominięcia, o ile oczywiście nie zostaną wykazane okoliczności wymienione w art. 207 § 6 k.p.c. wyłączające ową prekluzję, czyli brak winy lub niespowodowania zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Należy zauważyć, że do chwili wydania wyroku powód nie zgłosił dalszych wniosków dowodowych, które mogłyby być przeprowadzone bez zwłoki w rozpoznaniu przedmiotowej sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotowe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Materiał dowodowy przedłożony przez stronę powodową nie pozwala uznać, że powód wykazał zasadność roszczenia oraz z czego wywodzi kwoty dochodzone pozwem, jak również fakt nabycia wskazanej wierzytelności.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu mającego istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zasada skonkretyzowana w tym przepisie jest jasna – kto powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające to żądanie. Zaprzeczenie okolicznościom dokonane przez stronę przeciwną wywołuje ten skutek, że istotne dla sprawy fakty stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości twierdzeń na innej podstawie. Jeżeli strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością powództwa, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscepcji i faktów uzasadniających jej zdaniem oddalenie powództwa (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82, niepubl.). Wobec niewykazania zgłoszonych twierdzeń, sąd pomija te twierdzenia jako gołosłowne.

Zgodnie z art. 509 § 1 i 2 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania (przelew), wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Umowa sprzedaży, zamiany, darowizny lub inna umowa zobowiązująca do przeniesienia wierzytelności przenosi wierzytelność na nabywcę, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej albo że strony inaczej postanowiły (art. 510 § 1 k.c.). Przedmiotem przelewu jest wierzytelność, czyli prawo podmiotowe przysługujące wierzycielowi do żądania od dłużnika, aby spełnił świadczenie. Istotne jest to, aby owa wierzytelność istniała, nadto aby cedent miał prawną możliwość nią rozporządzać. Dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie, w tym także zarzut przedawnienia roszczenia (art. 513 § 1 k.c.).

Niewątpliwie powód jako nabywca wierzytelności winien dysponować całością dokumentacji związanej z nabytą wierzytelnością i jako profesjonalista w swej dziedzinie, winien wykazać w postępowaniu sądowym, w jaki sposób i w oparciu o jakie dokumenty określił wysokość dochodzonego roszczenia, jak również fakt wstąpienia w uprawnienia wierzyciela w ramach danego stosunku zobowiązaniowego, a w konsekwencji, że powód posiada własną legitymację czynną do wystąpienia z przedmiotowym żądaniem zapłaty.

W niniejszej sprawie powód nie zdołał wykazać, z czego wynika kwota dochodzona pozwem, że wierzytelność we wskazanej kwocie faktycznie istnieje, a ponadto że powód posiada własną legitymację czynną do wystąpienia z przedmiotowym żądaniem zapłaty.

Brak potwierdzenia przez stronę pozwaną konkretnych warunków pożyczki, brak wykazania faktycznej wypłaty kwoty udzielonej pożyczki na rachunek pożyczkobiorcy, nie dają uzasadnionych podstaw do przyjęcia, że strony łączyła wskazana umowa pożyczki zawarta w oparciu o ustalenia ramowej umowy pożyczki. Wskazane okoliczności nie pozwalają sądowi skutecznie dokonać prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu, stwierdzić, na jakiej podstawie została naliczona dochodzona należność, czy występowała podstawa do naliczania odsetek w umownej wysokości wskazanej przez powoda, czy zachodziły podstawy do naliczenia prowizji we wskazanej wysokości, a tym samym czy roszczenie strony powodowej jest zasadne, czy strony w ogóle łączyła umowa o treści wskazanej przez powoda, a także, czy powód wstąpił w prawa wierzyciela w ramach konkretnego stosunku zobowiązaniowego.

Nie ulega wątpliwości, że nie wystarczy zgłosić do sądu żądanie zasądzenia odpowiedniej kwoty, ale trzeba to żądanie udowodnić, zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Ponadto wskazać należy, że będąca przedmiotem cesji wierzytelności należność wskazana przez powoda musi być realna i przedstawiać faktyczną wysokość wierzytelności. Z kolei dłużnik ma prawo skutecznie kwestionować zasadność oraz kwotę swego zadłużenia. W przeciwnym wypadku mogłoby dochodzić do różnorodnych nadużyć ze strony działających obecnie różnych podmiotów zajmujących się profesjonalnie skupem wierzytelności. Przerzucenie ciężaru dowodu na dłużnika będącego konsumentem, który nie dysponuje często dowodami wpłat, ani też nie wie, jaka jest dokładnie wysokość jego zadłużenia byłoby niewątpliwie niezasadne i w wielu wypadkach niewykonalne dla dłużnika.

Należy zauważyć, że pozwany jest konsumentem w rozumieniu przepisu art. 22¹ k.c., co zobowiązuje sąd do dokonania oceny przedmiotowego roszczenia również w świetle przepisów o ochronie konsumentów, w tym szczególnie art. 385¹ – 385³ k.c.

Przepis art. 385¹ § 1 k.c. stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Norma prawna zawarta w przepisie kolejnego paragrafu stanowi, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Z kolei przepis art. 385¹ § 3 k.c. stanowi, że niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Natomiast przepis kolejnego paragrafu stanowi, że ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Zgodnie z przepisem art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z

chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

Należy zauważyć, że analogiczne opłaty windykacyjne, jak wymienione w złożonej ramowej umowie pożyczki, uznane zostały w wielu orzeczeniach Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za klauzule naruszające zbiorowe interesy konsumentów, czyli klauzule niedozwolone. Przykładowo wymienić można orzeczenia wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych UOKIK pod numerami 4090, (...), dotyczące opłat za wezwania do zapłaty, czy wypowiedzenia umowy. W konsekwencji także w niniejszej sprawie opłaty windykacyjne należy uznać w świetle art. 385³ pkt 16-17 k.c. za klauzule niedozwolone. Zdaniem sądu charakter opłat wskazuje, że w istocie opłaty te traktowane są przez pożyczkodawcę jako kara umowna za nieterminową spłatę pożyczki przez pożyczkobiorcę. Opłaty te niewątpliwie pozostają w sprzeczności z regulacją art. 483 § 1 k.c. przewidującego karę umowną na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania świadczenia niepieniężnego. Zawierając wskazane ustalenie odnośnie zgody na obciążenie opłatami wskazanymi w umowie pożyczkodawca narzucił w istocie pożyczkobiorcy karę umowną za opóźnienie w spłacie pożyczki (świadczenia pieniężnego), przy określeniu bardzo krótkiego terminu spłaty udzielonej pożyczki, od której co do zasady wyrażonej w art. 481 § 1 k.c. mogą przysługiwać odsetki, a nie kara umowna. Naliczenie opłat za przesłanie pisemnych monitów zawierających wezwanie do zapłaty w związku z nieterminową spłatą pożyczki w wysokości kilkukrotności opłaty za przesyłkę poleconą, przy czym bez wskazania obowiązku przesłania takiego monitu przesyłką poleconą, podczas gdy koszt sporządzenia wezwania i nadania przesyłki może wynieść maksymalnie kilka złotych, należy uznać za nieekwiwalentne i niedozwolone. Powód wskazał w pozwie, że część dochodzonego roszczenia zawiera opłaty za monity kierowane do strony pozwanej, w ocenie Sądu opłaty te stanowią klauzule niedozwolone, czyli nie są wiążące dla konsumenta (art. 385¹ § 1 k.c.). Strona powodowa nie wykazała również jakie konkretne działania były w tym zakresie podejmowane, nie przedstawiła jakichkolwiek dowodów na okoliczność faktu dokonania wezwań i upomnień.

Strona powodowa wskazała, że dochodzona pozwem kwota obejmuje także prowizję operacyjną z tytułu przygotowania, udzielenia i uruchomienia pożyczki. Nie ulega wątpliwości, że tak ogólnie ustalone warunki umowy, bez wskazania, czym w istocie jest prowizja, pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami i naruszają interes strony pozwanej. Kwota tej opłaty nie jest głównym świadczeniem. Z kolei ocena tej kwoty w świetle warunków umowy prowadzi do wniosku, że zastrzeżenie obowiązku zapłaty przez pożyczkobiorcę wskazanej kwoty w oczywisty sposób narusza klauzulę dobrych obyczajów, stanowi klauzulę niedozwoloną, czyli nie jest wiążące dla konsumenta (art. 385¹ § 1 k.c.).

W świetle przepisów o ochronie konsumentów wskazaną opłatę należy uznać za nadużycie, bowiem powód nie wykazał, czym w istocie jest ta opłata. Nie ulega wątpliwości, że zastrzeżony w umowie obowiązek poniesienia takich dodatkowych obciążeń, które nie odnoszą się do głównego świadczenia konsumenta, daje pożyczkodawcy dodatkowe nieuzasadnione i nieekwiwalentne świadczenie kosztem konsumenta. Wskazane postanowienia umowne jako nieuzgodnione indywidualnie z konsumentem, naruszają klauzulę dobrych obyczajów, w oparciu o wskazane powyżej przepisy nie wiążą zatem konsumenta. W konsekwencji w ramach pożyczki nie powinna być uwzględniana wskazana opłata, jak również odsetki za opóźnienie od tej należności.

Należy zauważyć, że podobne regulacje zawarte są w Dyrektywie nr 93/13/EWG, która wprowadza ochronę konsumentów przed nieuczciwymi postanowieniami umownymi. W wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 30 maja 2013 r. C-488/11 przyjęto, że „Art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że nie pozwala on sądowi krajowemu, jeżeli stwierdził on nieuczciwy charakter postanowienia dotyczącego kary umownej w umowie zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, na ograniczenie się, do czego upoważnia go prawo krajowe, do obniżenia przewidzianej przez nie kwoty kary umownej obciążającej tego konsumenta, lecz zobowiązuje go do zwykłego niestosowania rzeczowego postanowienia wobec konsumenta.”

W świetle przepisów o ochronie konsumentów wskazane powyżej opłaty za nieterminową spłatę pożyczki przez pożyczkobiorcę, jak również prowizje, należy uznać za nadużycie, bowiem powód nie wykazał, by faktycznie poniósł jakiegokolwiek wydatki z tego tytułu.

Zgodnie z przepisem art. 339 k.p.c., o ile zaistnieją po temu przesłanki określone w § 1, sąd może wydać wyrok zaoczny przyjmując za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie (§ 2). Wprowadzone przez ten przepis swoiste domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy nie zwalnia jednak powoda od przytoczenia faktów, które są niezbędne do dokonania subsumpcji materialnoprawnej, stanowiącej faktyczną i materialnoprawną podstawę wyroku. Sąd obowiązany jest bowiem, nawet przy uznaniu twierdzeń powoda za prawdziwe, dokonać prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach, z punktu widzenia prawa materialnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 1997 r., I CKU 87/97, Lex nr 30397, podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 1967 r., III CRN 175/97, OSNCP 1968, nr 8-9, poz. 142).

Gospodarzem procesu cywilnego jest powód, który kierując do sądu określone żądanie ma obowiązek wykazać jego zasadność, w przypadku wyroku zaocznego wskazując jedynie wszelkie niezbędne okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie. Nie czyniąc tego naraża się na negatywne konsekwencje procesowe.

W przedmiotowej sprawie, strona powodowa nie uczyniła zadość tym obowiązkom, a zatem w konsekwencji, wobec nie przytoczenia twierdzeń uzasadniających istnienie tytułu prawnego strony powodowej do żądania zapłaty, należało oddalić przedmiotowe powództwo w całości jako nieuzasadnione i nieudowodnione.

Zgodnie z art. 339 § 1 k.p.c. w zw. z art. 340 k.p.c., jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, jeżeli nie żądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności albo nie składał już w sprawie wyjaśnienia ustnie lub na piśmie, sąd wyda wyrok zaoczny.

Z tych względów w oparciu o przywołane przepisy sąd wyrokiem zaocznym oddalił przedmiotowe powództwo.